

ЗАПИСНИК

Записник од одржаната Јавна расправа за Студија за оцена на влијание врз животна средина за спроведување на проектот “Воведување на алтернативни горива во Цементарница УСЈЕ”, Одржана на 18.04.2012 (среда) во сала за состаноци на Општина Кисела Вода со почеток во 16.00 часот

На ден 18.04.2012 година, сала за состаноци на Општина Кисела Вода, се одржа Јавна расправа по Студија за оцена на влијание врз животната средина за проектот “Воведување на алтернативни горива во Цементарница УСЈЕ”. Јавната расправа која ја организира Министерството за животна средина и просторно планирање во соработка со инвеститорот Цементарница УСЈЕ и општина Кисела Вода, започна во 16:20 часот.

Присутни:

- Филип Иванов, Директор на Управата за животна средина при Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП);
- Билјана Спироска, советник во Одделение за оцена на влијание врз животна средина во Управата за животна средина при Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП);
- Влатко Цветаноски, советник во Одделение за оцена на влијание врз животна средина во Управата за животна средина при Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП)
- Борис Хрисафов, Главен извршен директор на Цементарница УСЈЕ, претставник од страна на инвеститорот;
- Константин Сидеровски, одговорен експерт за оцена на влијание врз животната средина и одговорен за Студијата за ОВЖС;
- Представници од страна на Општина Кисела Вода;
- Засегната граѓани (Листа на присутни дадени во Прилог).

Јавната расправа се одвиваше по следниот Дневен ред:

По представување на присутните од страна на Билјана Спироска, советник за оцена на влијание врз животна средина во Министерството за животна средина и просторно планирање, Директорот на Управата за животна средина ја отвори јавната расправа

1. Отварање - Филип Иванов - Директор на Управата за животна средина, најпрво го представи гостинот од Германија, Директор на институтот за истражување во Германската цементна индустрија д-р Мартин Оертер. Целта за поканата за негово присуство е до колку има потреба да ја представи состојбата со Германската цементна индустрија и да се разјасни

дилемата околу употребата на алтернативни горива во цементната индустрија. Понатака го покани изготвувачот на Студијата да изврши презентација на Студијата за ОВЖС и ги повика присутните за дискусија.

2. Презентација на студијата за оцена на влијанието врз животната средина

Презентацијата на студијата беше извршена од страна на Константин Сидеровски

Проектот предвидува воведување на алтернативни горива во производниот процес на инсталацијата. Покрај енергетските аспекти на проектот и придобивките за Цементарница УСЈЕ АД, истиот поседува исклучително важна додадена вредност за заштита на животната средина. Всушност, практичната имплементација на проектот ќе придонесе кон воспоставување на соодветен систем за управување со целните фракции и амортизирање на целосно субстандардно постапување со истите во Република Македонија. Воведувањето на алтернативни горива во производниот процес на Цементарница Усје е во согласност со политиките за употреба на обновливи извори на енергија и придонесува за намалена потрошувачка на фосилни горива и емисии на CO₂. Употребата на алтернативни горива во цементната индустрија е добро позната практика во високоразвиените земји и истата успешно се применува во последните 50 години.

Локацијата на проектот е во рамките на индустриската зона на градот Скопје во општина Кисела Вода.

Основни принципи за искористување на алтернативните горива во инсталација за производство на цемент се:

-Хемискиот состав и квалитетот на горивото треба да ги задоволува законските барања за обезбедување на стандардите за животна средина

-Калоричната (енергетската) вредност на горивото треба да биде стабилна до степен кој ќе овозможи контроларно снабдување со енергија на цементната/ите печка/и, од причини што производството на хомоген клинкер базира на соодветно контролиран процес на согорување.

- Физичка форма на горивото треба да овозможи лесно ракување со материјалот при транспорт и контролиран тек во цементната печка/и

- Горивото не смее да внесе хемиски супстанции/нечистотии во процесот на производство на цемент кои би можеле да ги нарушат стабилноста на процесот или квалитетот на производот.

Употребата на алтернативните горива е технички исправно заради тоа што органскиот дел се уништува на многу високи температури, а неорганскиот дел (пепел) е заробен и соединет во производот. Цементните печки имаат неколку карактеристики кои ги прават иделани постојки во кои алтернативните горива може да се валоризираат и согорат без штета по животната средина, како што се: високи температури (температура на пламен од околу 2000°C и на материјалот од 1450 °C), долго време на задржување, кое се движи од 5-10 секунди, оксидациона атмосфера, висока топлотна инерција, вградување на пепелта во клинкерот, континуиран довод на гориво.

Во рамките на оваа Студија се разгледувани можностите за употреба на биомаса, неопасни фракции на отпад и RDF - фракции на комунален отпад кои не се користат поинаку.

Во Студијата е даден опис на производниот процес и анализирани се можните влијанија во врз квалитетот на воздух, квалитетот на води и почви, влијанија од бучава, управување со цврст отпад и кумулативни влијанија.

Соодветно на влијанијата, односно на причините кои допринесуваат овој Проект да има негативни влијанија врз животната средина, предвидени се мерки за намалување на овие влијанија. При определувањето на мерките за намалување на негативните влијанија на проектот врз животната средина, разгледувани се мерки за намалување на влијанијата врз квалитетот на воздух, намалување на влијанијата врз квалитетот на води и почви, намалување на влијанијата од бучава, мерки за одржливо управување со отпад.

Во Студијата е даден и План за управување и мониторинг на животната средина кој вклучува план на мерки за намалување на влијанијата врз животната средина и план за мониторинг на спроведување на мерки за намалување на влијанијата врз животната средина.

3. Дискусија

Прашање: Представник “Автогума” - Го поздравува проектот и воведувањето и кај нас на алтернативните горива, меѓутоа воведувањето на гумата како алтернативно гориво, познавајќи ги нејзините карактеристики, смета дека е потребно да биде исто така дел од овој проект. Бидејќи во Македонија засега нема рециклажа на гума, а во светски размери е познато дека рециклажата е најдобро решение, смета дека Цементарница УСЈЕ потребно е да го земе во предвид и тоа.

Одговор: Од страна на Директорот на Управта за животна средина, г-дин Филип Иванов беше одговорено од административен аспект. Постапувањето со отпадна гума со оглед на новите технолошки форми се на повисока поставеност во однос на хиреархија за постапување за отпад. Постојат медоти за рециклажа на гумата кои што се поефективни од нејното горење, предност има производство на други производи од гума, а потоа следи производство на гориво од гума. Тоа значи дека има и други насоки за постапување со гумата, не навлегувајќи во технолошката постапка за косогорување на гумата во цементарниците. Значи постои интерес, постојат трендови, постојат законски акти кои ќе се надоградуваат во однос на принципот загадувачот плаќа односно увезувачот плаќа.

Одговор: Од страна на Константин Сидеровски беше надополнат одговорот на прашањето дека предмет на анализа на Студијата за ОВЖС не беше употреба на гуми како алтернативно гориво, тоа е моменталниот став на фирмата што го предлага проектот. За жал ситуацијата во Македонија е таква, гумите како такви не можат да одат на депонија тоа е забрането. Кои услови ги нуди нашиот систем, квазициклаторен пазар каде нешто се рециклира нешто не и дел се гори илегално. Меѓутоа ова е почеток на еден процес каде целните горива се одредени од страна на инвеститорот како најприфатливи и најдостапни. Постои концент на одговорност на производителот, каде што оној што ја става гумата на пазар е должен да направи систем со цел гумата да ја повлече кога ќе стане отпад.

Одговор: Борис Хрисафов, Главен извршен директор на Цементарница УСЈЕ го надополни Константин Сидеровски потврди дека барањето на УСЈЕ е да се разработи Студија за овие две алтернативни гориба (биомаса и RDF - фракции на комунален отпад) причината за тоа е бидејќи се лесно достапни на пазар. Во моментот во Македонија тешко може да се дојде до потребните количини на гуми. Со тек на време ќе се создадат услови ќе се направи нова Студија за проценка.

Прашање: Жител од Пинтија го подржува проектот.

Прашање: Дали овој проект може да биде CDM - проект, имајќи во предвид дека целта на Студијата е намалување на стакленичките гасови?

Одговор: Од страна на Константин Сидеровски беше одговорено дека во студијата е образложено што значи замената на 1 тон класичен петрол кокс со алтернативно гориво во смисла што значи тоа за намалување на емисијата на CO₂ во тони.

Одговор: Од страна на техничкиот Директор Гоце Цветкоски ја нагласи предноста на користење на отпадот како алтернативно гориво во однос на депонирањето на истите, а и како мерка за намалување на емисија на стакленички гасови (метан и јаглерод диоксид).

Прашање: Дали алтернативни горива се користат во другите држави низ светот?

Одговор: Борис Хрисафов, Главен извршен директор на Цементарница УСЈЕ одговори дека во светски и регионални рамки алтернативни горива во цементната индустрија се користат и тоа во поголем процент.

Прашање: Професор Славе Арменски од Машински факултет го поздравил проектот и очекува проценка колку отпад годишно би се горело и бидејќи е споменато дека УСЈЕ нема да го селектира отпадот, каде ќе се селектира отпадот и дали ќе се дава под концесија ?

Одговор: Директорот на УЖС Филип Иванов, МЖСПП ризикот на инвестиција го презема инвеститорот, а во однос на концесиите истакна дека регионалите концесии се даваат врз основа на советите на општините.

Одговор: Од страна на Константин Сидеровски беше објаснато дека во поширок контекст е потребно да се направи физибилити студија. Институцијалната соработка мора да се постави, загадувачот е граѓанинот, одговорноста да постави систем ја има општината согласно Законот за отпад, дали ќе воспостави свои преку јавни предпријатија или ќе ја даде под концесија е прашање на општината. Меѓутоа крајна дистанца е преку овој проект да се овозможи услуга за целните фракции на отпад.

Одговор: Од страна на техничкиот Директор Гоце Цветкоски беше објаснато дека е направена физибилити студија каде е утврдено дека во регионот на Скопје се создаваат 140.000 тони годишно комунален отпад, од каде според составот околу 25% е биоразградлив отпад, а други 25-20% може да се преработат во RDF. Значи се очекува како RDF да се користи 25% -30% од отпадот или генерално околу 30 000 тони отпад.

Прашање: Професор Свето Хаџијорданов -го поздравил проектот и наведе дел од неговите сознанија за потребата за употреба на алтернативни горива како и позитивни искуства од употребата на алтернативни горива во цементната индустрија.

Други дискусанти не се пријавиле и јавната расправа ја затворил Директорот на Управата за животна средина, Филип Иванов во 17:40 часот.

Записничар:

Билјана Спироска

ЛИСТА НА ПРИСУТНИ

јавна расправа

за оценка на влијанието врз животната средина од прокетот:
„Воведување на алтернативни горива во Цементарница УСЈЕ“

	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ОРГАНИЗАЦИЈА	КОНТАКТ ТЕЛ. ИЛИ e-mail АДРЕСА	ПОТПИС
16	Николина Црела	МАНСПП	076 1455 - 073	<i>[Signature]</i>
17	Влатко Цветаноски	МНСПП	076 455 426	<i>[Signature]</i>
18	ПАВАЛИНА ЗАДРАВЕВА	УНПН	pavelina.zdraveva@ undp.org	<i>[Signature]</i>
19	ПОПОСКА СМИЛУЈА	ТРЕТ ИЗВЕШТАЈ ЗА КИМ. ПРОМЕНИ	e.poposka@mcerr.gov.mk	<i>[Signature]</i>
20	Анѓелина Стојко	ОКВ	070 292 460	<i>[Signature]</i>
21	Благовина Миливојева	ОКВ	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
22	Урош Јовановски Кордобоски	ОКВ	070 255 264	<i>[Signature]</i>
23	Петровски Урош	МАРКО И ТЕЈ А	070 246 523	<i>[Signature]</i>
24	Тасанка Сиделкова	ОКВ	072 314 991	<i>[Signature]</i>
26	Ванчо Кочановски	ОКВ	071 275 175	<i>[Signature]</i>
27	Ане Јанковиќ	АТОМ	071 275 175	<i>[Signature]</i>
28	Ирина Миливојева	ОКВ	072 314 992	<i>[Signature]</i>
29	Тасанка Јанковиќ	ОКВ	071 39 175	<i>[Signature]</i>
30	Илија Стефанов	ОКВ	072 314 992	<i>[Signature]</i>

Александар
Топиловски
Кељенка
Миливојева

ОКВ
ОКВ

[Signature]
[Signature]

ИМЕ и презиме	Организација	Контактна особа
Светлана Л. Филипова	ОКВ - Орденски	070/292195 С. Фили
Виктор Алексов	ОКВ - ОКВ	072/314963 В. Алек
Кристина Мирева Илис	ОКВ - ОКВ	072/314963 В. Алек
Антони Јовановски	ГО СРБИЈА	070/292195 С. Фили
Емил Јовановски	ОКВ - ОКВ	072/314-945
Христо Челебић	ОКВ - ОКВ	072/314936
Зоран Бонеровски	ОКВ - ОКВ	072/314-943
Надежда Баирова Корумова	ОКВ - ОКВ	075/273030
Сидеровски Консалина	ОКВ - ОКВ	075/240588

ЛИСТА НА ПРИСУТНИ

јавна расправа

за оценка на влијанието врз животната средина од прокетот:
„Воведување на алтернативни горива во Цементарница УСЈЕ“

	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ОРГАНИЗАЦИЈА	КОНТАКТ ТЕЛ. ИЛИ e-mail АДРЕСА	ПОТПИС
46	Николоски Кириј	ЖП Конјанец К. В. з.г.а	ki2011@bt-love.mk	Ki K
47	Јончевски Александар	ТРЕТ НАЦИОНАЛЕН УНВЕРЗИТЕТ УНРЕС	a.joncovski@moerr.gov.mk	Ајон
48	Јовановиќ Снежана	ТРЕТ НАЦИОНАЛЕН УНВЕРЗИТЕТ УНРЕС	e.gavrilova@moerr.gov.mk	Снеж
49	Андријановски Милија	„АТОЛ“ - АД Скопје	070 262 519	2.1. e f
50	Александар	ОКБ		Ајон
51	Миле Милијоски	ОКБ УНВЕРЗИТЕТ ЗА СТРА	072/314-983	Миле
52	БОРАН ЗАРЕ	ОКБ		337
53	БИЈАНА ЊЕТАНОВСКА	ОКБ		Бијана
54	Александар Милијоски	ОКБ		Ајон
55	Александар Јовановски	ОКБ		Ајон
56	Снежана Јовановски			Снеж
57	Снежана Србијановска	ОКБ		Снеж
58	Снежана Милијоска	ОКБ		Снеж
59	Елена Јовановска	ЕЈовановска		Елена
60	Аљоша Беговски	ОКБ	070 292-413	Аљоша

СВЕТОМИР ХАЏИ ЈОРДАНОВ 070 638 000

ОЕРТЕР MARTIN (P) 6-611 martin.osterer@vdz-online.de

Борис Христовски Teje boris@vsje.com.mk

ЛИСТА НА ПРИСУТНИ

јавна расправа

за оценка на влијанието врз животната средина од прокетот:
„Воведување на алтернативни горива во Цементарница УСЈЕ“

	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ОРГАНИЗАЦИЈА	КОНТАКТ ТЕЛ. ИЛИ e-mail АДРЕСА	ПОТПИС
1	Halil Berishq	SHARCEMI	sharcemi@	Halil
2	Артун Тодоровски	ОКБ	artun.todorovski@okb.mk	Artun
3	Здравко Георгиев	ХВОТБМА	3113299	Zdravko
4	Џејко Џејковски	„УСЈЕ“	gocse@usje.com.mk	Jejkov
5	Стефан Јаневски	САВЕТОДАТЕЛСТВО	078 565 556	Stefan
6	Shahachin Gjorgjani	„SHARCEMI“	Shahachin.Gjorgjani@sharcemi.com.mk	
7	Зоран Евровски	ОКБ	072 314-473	Zoran
8	Драган Ристовски	ОКБ	072 314-922	Dragan
9	Петревица Кочевска	О.К.Б	072/314-952	Petrevica
10	Стефан Ристовски	ОКБ	072 314 933	Stefan
11	Mirza Jovanov	МОКРА	076/446.274	Mirza
12	Иван Кочевски	-		Ivan
13	BESA TATEVA	- II -		Besa
14	Драган Јовановски	ОКБ		Dragan
15	Драган Јовановски	ОКБ		Dragan

Мирза Јовановски ОКБ 072 314 929
 Драган Ристовски / ОКБ 078 235 563
 Драган Јовановски / ОКБ 070 502 310

ЛИСТА НА ПРИСУТНИ

јавна расправа

за оценка на влијанието врз животната средина од прокетот:
„Воведување на алтернативни горива во Цементарница УСЈЕ“

	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ОРГАНИЗАЦИЈА	КОНТАКТ ТЕЛ. ИЛИ e-mail АДРЕСА	ПОТПИС
31	Николас Николопулос	ТИТАН	nicolopoulosa@titan.rs	
32	Борислав Државиќ	Цементарница Косјерит	bdravick@proketo.com.rs	
33	Невенка Николитс	ЦЕМЕНТАРНА КОСЈЕРИТ	n.nikolice@titan.rs	
34	Николовски Васа	О.К.В		
35	ЈОРЈАНОВ Ацо	ОПШТИНА К.ВОДИ		
36	Секуловски Лујко	БЕЛТИНА КОСЈЕРИТ		
37	Зоран Кичиќ	ОПШТИНА К.ВОДИ		
38	СТОЈАН БЛАЖЕВИЌИЌ	ОПШТИНА К.ВОДИ		
39	Топи Чупоски	О.К.В		
40	Бранкица Државиќ	ТИТАН	brankica@drisk.wk	
41	МАРИЈА БАШИЌЕВИЌИЌ	МАНИЈА ЗЕМЕН ЧИТИЌ	marija@zelena.org.mk	
42	ХМЕ УИТОВИЌИЌ	ОКВ		
43	Александар Илиќ	ОКВ		
44	Грѓевски Борче	ОКВ		
45	Мимица Мантевска	ОКВ		

16 Јорјан Јобовски ОКВ
 17. Сашка Богданова АДП
 18. Силеволеми Борче
 19. Георѓиас Георѓиас ЈСЈЕ 025/276516